

בש"פ 8109/19 - מדינת ישראל נגד אחמד סיידה, מוחמד סיידה, ענאן סיידה

בבית המשפט העליון

בש"פ 8109/19

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיבים: 1. אחמד סיידה
2. מוחמד סיידה
3. ענאן סיידה

בקשה לחידוש מעצר בפיקוח אלקטרוני ולהארכתו מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: י"ד בכסלו התש"ף (12.12.2019)

בשם המבקשת: עו"ד חיים שוייצר
בשם המשיבים: עו"ד ראפי מסאלחה

החלטה

בקשה לחידוש מעצר בפיקוח אלקטרוני ולהארכתו לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) בתשעים ימים או עד למתן פסק דין בת"פ 51925-10-18 בבית המשפט המחוזי בנצרת, לפי המוקדם.

רקע והליכים קודמים

1. ביום 22.10.2018 הוגש כתב אישום שייחס למשיבים ולחמישה נאשמים נוספים (להלן: המשיבים או הנאשמים) ביצוע בצוותא של עבירות הריגה, החזקת סכין שלא כדין ואיומים (בהתאמה, עבירות לפי סעיפים 186 ו-192, כולם יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; להלן: חוק העונשין). בנוסף, יוחסו למשיבים 1 ו-2 שלוש עבירות

עמוד 1

של פציעה בנסיבות מחמירות (עבירות לפי סעיפים 335, 334(א)(1) ו-(2) יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין).

על פי הנטען, על רקע ויכוח בכביש גרמו המשיבים, שהם שלושה אחים, יחד עם הנאשמים האחרים, שרובם בני משפחתם, למותו של המנוח. מהתיאור העובדתי של האירוע בכתב האישום עולה כי בחלקו הראשון של האירוע דקר המשיב 1 בסכין שלושה מבני משפחתו של המנוח שחנייתם נחסמה והמשיב 2 הוציא אלה מתא מטען ורדף אחרי אחד מבני משפחתו של המנוח. עוד נטען בכתב האישום כי לאחר שהסתיים חלקו הראשון של האירוע, חזרו המשיבים למקום יחד עם הנאשמים האחרים (להלן: בני החבורה) וירדו מרכביהם, כאשר המשיב 1 ונאשם נוסף מצוידים בסכינים ונאשם אחר אוחז במפתח גלגלים. משניגש אליהם אבי המנוח, במטרה להרגיע את הרוחות, התלהט הוויכוח. המנוח הגיע לסייע לאביו, שאז המשיב 2 החל להכותו בראשו באמצעות ידיו, ובהמשך הצטייד באלה, והמשיב 3 הצטייד בפלס מים. בני החבורה דלקו אחרי המנוח שניסה להימלט, חלק מהם היכוהו בעת מנוסתו בעוד שאחרים מבני החבורה מנעו מבני משפחתו של המנוח לחוש לעזרתו. בשלב זה התקרבו המשיבים למנוח. המשיב 2 היכה את המנוח באלה והמשיב 3 היכה אותו בפלס. המנוח הצליח להימלט אך המשיב 1 דלק אחריו כשבידו סכין. במנוסתו נתקל המנוח ברכב, ואז עטו עליו בני החבורה ותקפו אותו, בעודו שרוע על בטנו. לבסוף, נדקר המנוח על ידי מי מבני החבורה, שזהותו אינה ידועה, מספר דקירות. המנוח הצליח להימלט מבני החבורה אולם הם המשיכו להשתולל ולנסות להגיע אליו עד שלבסוף נמלטו מן המקום. המנוח הובהל לבית חולים ושם נפטר, בן 24 שנים במותו.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום התבקש מעצרו של המשיבים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. הבקשה התקבלה לאחר שנקבע כי קיימות ראיות לכאורה נגד כלל הנאשמים, לרבות המשיבים וכן כי קיימת עילת מעצר סטטוטורית של מסוכנות, לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים וכי נשקפת מסוכנות מצידם לנוכח המעשים האלימים המיוחסים להם ותוצאתם הקטלנית (החלטת בית המשפט המחוזי מיום 26.11.2018 במ"ת 52022-10-18, כבוד השופטת ר' גלפזמוקדי; להלן: תיק המעצר). במסגרת החלטה זו הורה בית המשפט על הכנת תסקירי מעצר בעניינם של המשיבים, ומעצרו הוארך עד החלטה אחרת. בהמשך, לאחר שהתקבלו תסקירי המעצר בעניינם של המשיבים, קבע בית המשפט כי לאור רמת הסיכון הנשקפת מהם, שהוערכה על ידי שירות המבחן כרמה בינונית-גבוהה (לגבי המשיבים 1 ו-3) וגבוהה (לגבי המשיב 2), כי אין בעניינם חלופה ראויה והורה על מעצרו עד תום ההליכים (החלטה מיום 23.12.2018).

3. ערר המשיבים על החלטות אלו נדחה, הן בהיבט התשתית הראייתית והן בשאלת חלופת המעצר (בש"פ 9095/18 מיום 6.1.2019, השופט מ' מזוז).

4. בקשה לעיון חוזר שהגיש המשיב 2 לבית המשפט המחוזי לאחר שהוגש בעניינו תסקיר משלים, שבחן הצעה נוספת לחלופת מעצר, נדחתה (החלטת בית המשפט המחוזי מיום 11.2.2019). במסגרת ערר שהגיש המשיב 2 לבית משפט זה, הוסכם כי המשיב 2 יציג מפקחים נוספים להתרשמות שירות המבחן וכי לאחר שיוגש תסקיר עדכני חיובי, יוכל להגיש בקשה לעיון חוזר לבית המשפט המחוזי (בש"פ 1561/19 מיום 5.3.2019, השופט נ' סולברג). שמות המפקחים הנוספים הוגשו לשירות המבחן, ולאחר בחינתם ציין שירות המבחן כי הוא מתקשה ליתן המלצה חד משמעית על מעצרו בפיקוח אלקטרוני (תסקירים משלימים מיום 10.3.2019 ומיום 24.3.2019).

בדיון שהתקיים בפני בית המשפט המחוזי נחקרו המפקחים שנמצאו מתאימים על ידי שירות המבחן, ובית המשפט קבע כי בשל חלוף הזמן מאז מעצרו של המשיב 2, כשחלק מן הנאשמים הועברו למעצר בפיקוח אלקטרוני,

ניתן להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני ובתנאים נוספים, ככל שתתקבל חוות דעת מתאימה ממינהלתהאיזוק האלקטרוני (החלטה מיום 31.3.2019). ביום 4.4.2019, לאחר שהתקבלה חוות דעת חיובית כאמור, הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב 2 בפיקוח אלקטרוני, תחת פיקוח לסירוגין של חמישה מפקחים; איסור יצירת קשר עם המעורבים הנוספים ועם עדי התביעה; צו עיכוב יציאה מן הארץ; התחייבות עצמית; ערבות צד ג' שעליה יחתום כל אחד מן המפקחים; והפקדת עירבון כספי.

5. המשיבים 1 ו-3 הגישו גם הם בקשה לעיון חוזר על מעצרו. בהחלטתו מיום 13.3.2019 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה, לאחר שתסקירי שירות המבחן המשלימים שהונחו בפניו לא באו בהמלצה למעצרו בפיקוח אלקטרוני ובית המשפט גם הוא התרשם כי אין בכוחם של המפקחים שהוצעו כדי להוות פיקוח אנושי ראוי. אולם בהמשך, לאחר שהגישו בקשה נוספת לעיון חוזר, נערכו תסקירים משלימים במסגרתם נבחנו מפקחים נוספים שהוצעו מטעמם, וביום 19.6.2019 קבע בית המשפט קמא כי ניתן להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני בחלופה משותפת אחת, חרף הסתייגות שירות המבחן, בכפוף לחוות דעת חיובית מטעם מינהלת הפיקוח האלקטרוני. זאת, לאור התרשמות בית המשפט כי מדובר בפיקוח הולם שיש בו כדי להפחית את החשש וכן משום שיתר הנאשמים הועברו לפיקוח אלקטרוני. משניתנה חוות דעת חיובית כאמור, הורה בית המשפט על מעצרו בפיקוח אלקטרוני; איסור יצירת קשר עם המעורבים הנוספים ועם עדי התביעה; צו עיכוב יציאה מן הארץ; התחייבות עצמית; ערבות צד ג' שעליה יחתום כל אחד מן המפקחים; והפקדת עירבון כספי (החלטה מיום 24.6.2019).

6. להשלמת התמונה יודגש כי בבקשה שלפני ציינה המבקשת כי נכון לעת הזו, מצויים כל הנאשמים במעצר בפיקוח אלקטרוני למעט הנאשם 6, העצור מאחורי סורג ובריה.

7. הנה כי כן, שלושת המשיבים הועברו למעצר בפיקוח אלקטרוני במקום מעצר מאחורי סורג ובריה. אלא שבשל תקלה של המבקשת, לא התבקשה במועד הארכת מעצרו, ולמעשה ביום 19.8.2019 פקע מעצרו של המשיב 1 ו-3, וביום 7.11.2019 פקע מעצרו של המשיב 2.

התקלה התגלתה במהלך הליכי שימוע שנערכו למשיבים 1 ו-3, בפני הממונה על הפיקוח האלקטרוני, בשל הפרות מעצר - 5 הפרות בגין העדר מפקח שאושר והפרה נוספת בגין יציאה לא מפוקחת ממקום הפיקוח, כשלמשיב 3 יוחסה הפרה נוספת, שעניינה קריעת האזיק מרגלו. יודגש כי למעשה, למעט הפרה אחת של העדר מפקח, בוצעו כל הפרות לאחר פקיעת צווי המעצר. לפיכך, שוחררו המשיבים 1 ו-3 מן המעצר בפיקוח אלקטרוני מיד עם גילוי התקלה והמשיב 2 שוחרר ביום 5.12.2019.

8. בנסיבות אלו, ביום 5.12.2019, הגישה המבקשת את הבקשה שלפני, לחידוש מעצרו של המשיבים בפיקוח אלקטרוני, תוך שצינה כי בהסכמת בא-כוחם מצויים המשיבים בתנאי מעצר בית עד להכרעה בבקשה. מלכתחילה נקבע הדיון בבקשה ליום 8.12.2019, אולם לבקשת בא-כוח המשיבים, ובהסכמת המבקשת, הוריתי על דחייתו ליום 12.12.2019, שהתקיים במועדו.

עוד יצוין כי בין לבין הגישו המשיבים בקשה להרחבת ההרכב, וזו נדחתה בהחלטת נשיאת בית משפט זה, השופטת א' חיות, מיום 9.12.2019.

9. לטענת המבקשת המסוכנות הגבוהה הנשקפת מן המשיבים מצדיקה את המשך מעצרו. מסוכנות זו עולה מן המעשים המיוחסים להם, שאף מבססים מסוכנות סטוטורית, כמו גם מתסקירי שירות המבחן וכן מהרשעתו הקודמת של המשיב 2 בעבירה של החזקת סכין, בגינה נדון למאסר לרצויו בעבודות שירות. המבקשת מצרה על התקלה, אולם טענה כי אין בה כדי להצדיק את שחרור המשיבים ממעצר בפיקוח אלקטרוני והדגישה כי פגיעתו של מעצר בפיקוח אלקטרוני פחותה באופן משמעותי מזו של מעצר מאחורי סורג ובריח. עוד ציינה המבקשת כי המשיבים 1 ו-3 לא נרתעו מהפרת מעצר, שהם עצמם סברו שעמד בתוקפו, וכי אילולא התקלה היתה המבקשת שוקלת לבקש החזרתם למעצר ממשי, מאחורי סורג ובריח.

באשר להתקדמות ההליך העיקרי נגד המשיבים, ציינה המבקשת כי לאחר כישלון הליך גישור בין הצדדים, התקיימו 8 ישיבות הוכחות ו-5 ישיבות נוספות קבועות לחודשים מרץ-אפריל 2020. עוד הפנתה המבקשת לתסקירי המעצר העדכניים מיום 3.12.2019 שנערכו בעניינם של המשיבים, בהם המליץ שירות המבחן על החזרתם של המשיב 1 ו-3 למעצר בפיקוח אלקטרוני תוך הוספת שתי מפקחות, שאותן בחן; כשבעניינו של המשיב 2 עמד שירות המבחן על הקושי במתן המלצה חד משמעית לביטול המעצר בפיקוח אלקטרוני ויציאה לעבודה, בהעדר אינדיקציות להפחתה ברמת הסיכון הפוטנציאלית הגבוהה הנשקפת ממנו.

עוד יש לציין כי במהלך הדיון שהתקיים לפני הביע בא-כוח המבקשת את הסכמתו לכך שהתקופה שבה שהו המשיבים במעצר בפיקוח אלקטרוני חרף פקיעת צווי המעצר, תחשב כמעצר בפיקוח אלקטרוני, הן לעניין הליכי המעצר והן לעניין גזר הדין, אם בסופו של ההליך יורשעו המשיבים.

10. בא כוח המשיבים התנגד לבקשה ועתר לשחרורם למעצר בית עד להחלטה אחרת של בית המשפט המחוזי בעניינם. לטענתו, המשיבים 1 ו-3 לא שוחררו לאחר שהתגלתה התקלה, אלא נלקחו למעצר ממשי, דבר שלא צוין בבקשה. הסנגור הדגיש כי ההליך העיקרי החל להישמע רק בחלוף שנה לאחר הגשת כתב האישום; כי ישיבות ההוכחות הבאות יחלו לאחר שתסתיים ההארכה המבוקשת כאן; כי מרבית העדים האזרחיים כבר העידו בהליך העיקרי; וכי לא ניתן להתייחס להפרות שבוצעו לכאורה בשעה שצווי המעצר כלל לא היו בתוקף. עוד טען כי לא נתונה לבית המשפט סמכות להארכת מעצר לאחר פקיעתו.

דיון והכרעה

11. לאחר שעיינתי בבקשה על צרופותיה ושמעתי את טיעוני הצדדים בדיון לפני, הגעתי לכלל מסקנה כי בשל מכלול הנסיבות יש לקבלה.

12. אין לכחד כי התקלה, בגינה נותרו המשיבים במעצר בפיקוח אלקטרוני תקופה כה ממושכת, בשעה שצווי המעצר פקעו, בשל מחדלה של המבקשת, היא תקלה קשה (ראו גם: בש"פ 8892/08 מדינת ישראל נ' ואהבה, פסקה 1 (29.10.2008)). לא בכדי נקצבו תקופות המעצר בחוק המעצרים ונקבע מנגנון פיקוח מכוחו נדרשת החלטת בית משפט זה בבקשה להארכת מעצר או לחידושו מעבר ל-9 חודשי מעצר מאחורי סורג ובריח או 18 חודשי מעצר בפיקוח

אלקטרוני (סעיפים 61 ו-62 לחוק המעצרים). יחד עם זאת, וכפי שכבר נפסק בעבר, גם במקרים אלו מחויב בית המשפט לבחון את שאלת המעצר לגופה על כלל נסיבותיה, כאשר עובדת היותו של המעצר בלתי חוקי בשל תקלה של רשויות התביעה, הינה שיקול בהחלטה, אולם אין בה כדי להביא, באופן אוטומטי, לדחיית בקשה לחידוש מעצר או להארכתו (בש"פ 7700/19 מדינת ישראל נ' קבדזה, פסקה 4 (25.11.2019); בש"פ 1811/18 ספי נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (4.3.2018); בש"פ 442/17 מדינת ישראל נ' מועלם, פסקה 26 (19.1.2017)). כאן המקום לציין כי לא מצאתי ממש בטענת בא כוח המשיבים כי לבית משפט זה אין סמכות להורות על מעצרו מחדש של המשיבים. סעיף 62(א) לחוק המעצרים קובע: "על אף הוראות סעיפים 59 עד 61, רשאי שופט של בית המשפט העליון לצוות על הארכת המעצר או על מעצר מחדש ובכלל זה על מעצר בפיקוח אלקטרוני, לתקופה שלא תעלה על 90 ימים, ולחזור ולצוות כך מעת לעת, וכן להורות על שחרורו של הנאשם, בערובה או ללא ערובה". מלשון החוק הברורה, נלמדת אפוא סמכותו של בית משפט זה להורות הן על הארכת מעצר והן על מעצר מחדש.

13. בנסיבות העניין שלפני יש חשיבות לעבירות המיוחסות למשיבים, על תוצאתן הקשה, בגינן על דרך הכלל מורה בית המשפט על מעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח (ראו למשל: בש"פ 5760/15 דעיס נ' מדינת ישראל (3.9.2015)), כמו גם לתיאור העובדתי שבכתב האישום המלמד גם הוא על המסוכנות הנשקפת מן המשיבים לאור מעשיהם ולעובדה כי העבירות המיוחסות להם מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית כפי שנקבע בהחלטות המעצר הקודמות של בית המשפט המחוזי ובהחלטה של בית משפט זה בבש"פ 9095/18 הנ"ל בעניינם של המשיבים. לכך מתווספת הערכת שירות המבחן ביחס למידת המסוכנות המשמעותית הנשקפת מן המשיבים, כמו גם עברו הפלילי של המשיב 2, וכן תסקירי שירות המבחן העדכניים מיום 3.12.2019, שהוגשו לבית המשפט המחוזי, המעלים כי קיים קושי בקרב מפקחי המשיבים 1 ו-3 להמשיך בפיקוח.

כאמור, לאור ההתקדמות האיטית בהליך העיקרי והעובדה כי יתר הנאשמים (למעט אחד), הועברו למעצר בפיקוח אלקטרוני, הורה בית המשפט המחוזי כי גם המשיבים כאן יועברו למעצר בפיקוח אלקטרוני ביחד עם תנאים נוספים. כיום מצוי ההליך העיקרי נגד המשיבים בעיצומו, אם כי אין הוא עתיד להסתיים בפרק הזמן שבו נוקבת הבקשה שלפני. יחד עם זאת, הצהרת המבקשת לפיה כל התקופה שבה שהו המשיבים במעצר בלתי חוקי, תימנה כימי מעצר בפיקוח אלקטרוני, הן לעניין הארכת המעצר והן לעניין העונש (אם וכאשר יגיעו הדברים לידי כך), משקפת עמדה הוגנת שיש בה כדי להיטיב עם המשיבים. אעיר, כי לא ראיתי לשיקול לחובת המשיבים 1 ו-3 את הפרות תנאי המעצר בשעה שצווי המעצר פקעו אף כי באותה עת סברו המשיבים עצמם כי הם נתונים במעצר. יחד עם זאת, בנסיבות המתוארות, לא מצאתי ליתן משקל מכריע לשהיית המשיבים במעצר בפיקוח אלקטרוני באופן בלתי חוקי בשל פקיעת צווי המעצר.

14. לפיכך ולאור האמור לעיל, ומשהבקשה הוגשה ביום 5.12.2019, אני מורה על חידוש מעצרו של המשיבים בפיקוח אלקטרוני, לצד התנאים הנוספים שנקבעו, למשך 78 ימים החל מהיום, 17.12.2019, או עד למתן פסק דין בת"פ 51925-10-18 בבית המשפט המחוזי בנצרת, לפי המוקדם מבין המועדים.

ניתנה היום, י"ט בכסלו התש"פ (17.12.2019).

שׁוֹפֵט

